

Advies van het Economisch en Sociaal Comité over het „Voorstel voor een verordening (EG) van de Raad betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken”

(2000/C 117/02)

De Raad heeft op 28 september 1999 besloten, overeenkomstig artikel 262 van het EG-Verdrag, het Economisch en Sociaal Comité te raadplegen over het voornoemde voorstel.

De afdeling „Interne markt, productie en consumptie”, die met de voorbereiding van de desbetreffende werkzaamheden was belast, heeft haar advies op 15 februari 2000 goedgekeurd; rapporteur was de heer Malosse.

Het Economisch en Sociaal Comité heeft tijdens zijn 370e zitting van 1 en 2 maart 2000 (vergadering van 1 maart) het volgende advies uitgebracht, dat met eenparigheid van stemmen werd goedgekeurd.

1. Inleiding

1.1. Een van de belangrijkste nieuwe elementen van het Verdrag van Amsterdam is dat de Gemeenschap bevoegd is gemaakt voor een flink aantal onderwerpen die deel uitmaken van de zogenoemde derde pijler, d.w.z. kwesties op het gebied van justitie en binnenlandse zaken.

1.1.1. Krachtens artikel 2 van het EU-Verdrag (geconsolideerde versie) stelt de Unie zich ten doel een ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid te handhaven en te ontwikkelen, waarbinnen het vrije verkeer van personen gewaarborgd is en rechtzoekenden hun rechten kunnen doen gelden met dezelfde garanties als hun voor de rechters van hun eigen land geboden worden.

1.2. In het „Actieplan van de Raad en de Commissie over hoe de bepalingen van het Verdrag van Amsterdam inzake de totstandbrenging van een ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid het best kunnen worden uitgevoerd” wordt de Gemeenschap opgeroepen om de maatregelen op het gebied van justitiële samenwerking in burgerlijke en handelszaken te nemen die voor de goede werking van de interne markt nodig zijn.

1.3. Tegen deze achtergrond heeft de Raad het Comité over onderhavige voorstel geraadpleegd. De goede werking van de interne markt vereist namelijk duidelijke procedurele regelingen voor geschillen tussen bedrijven en burgers die uit verschillende lidstaten afkomstig zijn, met name om te bepalen welke rechter bevoegd is. Om dezelfde redenen dienen er regels te komen voor de erkenning en tenuitvoerlegging van gerechtelijke uitspraken.

1.4. De initiatieven van de Commissie betreffende rechterlijke bevoegdheid, erkenning en executie van uitspraken in burgerlijke en handelszaken dateren niet van gisteren. De lidstaten waren zich er namelijk al langer van bewust dat ter zake van geschillen op de interne markt voor een zekere mate aan rechtszekerheid moest worden gezorgd en hebben in het kader van intergouvernementele en bilaterale samenwerking dan ook reeds verdragen daartoe opgesteld. Het belangrijkste is het op 27 september 1968 door de toenmalige zes leden van de EG gesloten „Verdrag van Brussel” betreffende de

rechterlijke bevoegdheid en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken.

1.4.1. In 1971 werd een protocol ondertekend betreffende de uitleg van dit Verdrag door het Hof van Justitie. Verdrag en protocol stoelen op artikel 293 van het EG-Verdrag en maken daarom deel uit van de communautaire verworvenheden; het werkingsgebied van deze regelingen is dus achtereenvolgens tot alle nieuwe lidstaten uitgebreid. Niettemin dient te worden opgemerkt dat het Verdrag van Brussel in zijn huidige versie, d.w.z. zoals dat uit de toetredingsonderhandelingen met Oostenrijk, Finland en Zweden resulteerde, nog niet in alle lidstaten van kracht is omdat slechts een minderheid tot ratificatie ervan is overgegaan.

1.5. Naast het Verdrag van Brussel bestaat het op 16 september 1988 ondertekende Verdrag van Lugano krachtens hetwelk de beginselen van het Verdrag van Brussel ook op de betrekkingen tussen de lidstaten van de EU en die van de Europese Vrijhandelsassociatie (EVA) van toepassing zijn.

2. Het voorstel voor een verordening

2.1. De belangrijkste bepalingen

2.1.1. Evenals het Verdrag van Brussel en talloze bilaterale overeenkomsten waarvoor de verordening in de plaats moet komen, strekt het voorstel tot:

- invoering van moderne en uniforme regels inzake de directe rechterlijke bevoegdheid op het gebied van burgerlijke en handelszaken; en
- vereenvoudiging van de formaliteiten die nodig zijn voor snelle erkenning en tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen door middel van een eenvoudige en uniforme procedure.

2.1.2. Wat de relatieve competentie betreft, luidt de hoofdregel van het voorstel dat de rechter van de woonplaats van gedaagde bevoegd is, d.w.z. van het land waar de betrokken burger of onderneming zijn/haar wettelijke woonplaats c.q. zetel heeft. Voor bepaalde categorieën geschillen bevat het voorstel echter uitzonderingsbepalingen:

2.1.2.1. Contractuele geschillen

In beginsel wordt de zaak aanhangig gemaakt bij de rechter van de plaats waar de verbintenis die aan de eis ten grondslag ligt, is uitgevoerd of moet worden uitgevoerd;

- in geval van koop en verkoop van roerende lichamelijke zaken is de rechter bevoegd van de plaats waar de zaken volgens de overeenkomst geleverd werden dan wel geleverd hadden moeten worden;
- voor het verrichten van diensten is de rechter bevoegd van de plaats waar de diensten volgens de overeenkomst werden verricht of hadden moeten worden verricht;
- voor onderhoudsvorderingen is de rechter bevoegd van de plaats waar eiser zijn woonplaats heeft;
- in verzekeringsgeschillen kan de verzekeraar als gedaagde worden opgeroepen voor het gerecht van de plaats waar eiser (verzekeringnemer, verzekerde of begunstigde) zijn woonplaats heeft;
- in consumentengeschillen is, eveneens om de zwakste contractpartner te beschermen, de rechter van de lidstaat waar de consument zijn woonplaats heeft bevoegd, hetgeen ook geldt voor het betrekken van goederen of diensten via de elektronische handel; en
- in arbeidszaken is in beginsel de rechter van de woonplaats van de werknemer bevoegd.

2.1.2.2. Vorderingen uit hoofde van onrechtmatige daad of een strafbaar feit

- De laedens kan in rechte worden betrokken voor de rechter van de plaats waar het schadebrengende feit zich heeft voorgedaan of zich kan voordoen.

2.1.2.3. Het voorstel bevat tevens een regeling van de exclusieve bevoegdheid voor bepaalde geschillen, waarin met name voor intellectuele-eigendomszaken de rechter van de lidstaat van depot of registratie wordt aangewezen.

2.1.3. De regeling van de erkenning in het voorstel stoelt op het beginsel dat in de ene lidstaat gedane uitspraken zonder meer in de overige lidstaten worden erkend. Gevolg hiervan is dat een en dezelfde zaak niet nogmaals in een andere lidstaat aanhangig kan worden gemaakt. Eventueel bezwaar tegen erkenning moet tijdens de in afdeling 2 („Tenuitvoerlegging”) opgenomen procedure worden aangetekend. In de artikelen 41 en 42 van deze afdeling worden de redenen voor niet-erkenning of weigering van een uitvoerbaarheidsverklaring genoemd. Deze zijn in vergelijking met het Verdrag van Brussel sterk ingeperkt.

2.1.4. De tenuitvoerleggingsregeling is gebaseerd op wederzijds vertrouwen tussen gerechtelijke autoriteiten, op grond waarvan uitspraken (vonnissen, beschikkingen, dwangbevelen, enz.) van de rechter van de ene lidstaat in de andere lidstaat moeten kunnen worden geëxecuteerd.

2.1.4.1. De exequaturprocedure van het Verdrag van Brussel vormde, wegens de tijd en de kosten die ermee waren gemoeid, een reële belemmering voor de tenuitvoerlegging van vonnissen binnen de Unie. Voorgesteld wordt nu om de procedure als volgt te vereenvoudigen: de rechter die een uitspraak in de aangezochte lidstaat uitvoerbaar moet verklaren, dient zich te beperken tot een eenvoudige formele controle van de documenten die hem ter staving van het desbetreffende verzoek zijn voorgelegd. De gronden voor niet-uitvoering mogen door de rechter in dit stadium van de procedure niet op eigen initiatief worden getoetst. Die toetsing kan later plaatsvinden wanneer degene bij wie de uitspraak moet worden geëxecuteerd verweermiddelen in verband met deze gronden aandraagt.

2.1.4.2. Wat voorlopige en bewarende maatregelen betreft, is bepaald dat een uitspraak uit een andere lidstaat waarvoor nog geen exequatur is verleend, gelijkstaat aan een vordering naar aanleiding waarvan (naar het recht van de aangezochte lidstaat) voorlopige en bewarende maatregelen kunnen worden genomen. Op die manier worden de belangen van eiser in afwachting van de uitvoerbaarheidsverklaring beschermd.

2.1.5. Het voorstel betreft slechts de lidstaten die de Verdragsbepalingen op het gebied van justitiële samenwerking in burgerlijke zaken hebben aanvaard. Bijgevolg geldt het niet voor het Verenigd Koninkrijk, Ierland en Denemarken. In dat opzicht lijkt het voorstel een primeur in de gemeenschappelijke rechtsorde te zijn, zelfs al hebben deze drie landen de mogelijkheid om zich bij de overige twaalf lidstaten aan te sluiten. Het Verenigd Koninkrijk en Ierland hebben reeds aangekondigd, dit te zullen doen, maar voor Denemarken staat nog niets vast. Geschillen met burgers of ondernemingen van derde landen vallen onder nationaal recht, tenzij de rechter van een lidstaat bij specifieke clause exclusief bevoegd is gemaakt.

2.2. De vernieuwingen ten opzichte van het Verdrag van Brussel

2.2.1. De Verdragen van Brussel en Lugano hebben bij de voorbereiding van het ontwerp model gestaan. Sinds december 1997 werd aan de herziening van deze Verdragen gewerkt en de Commissie is, vóór de ratificatie van het Verdrag van Amsterdam, met een nieuwe versie gekomen van het Verdrag van Brussel om de bestaande regeling te verbeteren. Het spreekt voor zich dat die voorstellen tot verbetering in onderhavig document zijn terug te vinden.

2.2.2. Het belangrijkste nieuwe element is dat het om een (per definitie eenvormige) verordening gaat en niet om een richtlijn, die uiteenlopende nationale bepalingen in de hand kan werken.

2.2.3. Het ontwerp bevat een aparte regeling van het toepasselijke recht inzake commerciële activiteiten op de interne markt: handel in goederen en diensten. Dank zij de regeling hoeft geen beroep meer te worden gedaan op internationaal recht en het voorstel strekt derhalve tot verhoging van de rechtszekerheid in verband met de intracommunautaire handel.

2.2.4. Krachtens het voorstel wordt de mogelijkheid voor de consument om zich ter zake van elke direct door hemzelf gesloten overeenkomst (ook in het kader van de elektronische handel) tot de rechter van zijn woonplaats te wenden, uitgebreid.

2.2.5. Voorts wordt de exequaturprocedure aanzienlijk vereenvoudigd omdat de bevoegdheden van de rechter worden beperkt, hetgeen het vrije verkeer van gerechtelijke uitspraken binnen de Gemeenschap ten goede komt.

2.2.6. Ook worden de afwijkingsbepalingen, op basis waarvan erkenning en uitvoering van een in een andere lidstaat gedane uitspraak kan worden aangevochten, in vergelijking met die van het Verdrag van Brussel qua reikwijdte enigszins ingeperkt. Zo bevat het voorstel (in art. 41) de passage „... de verklaring van uitvoerbaarheid kennelijk strijdig is met de openbare orde”. De inperking bestaat uit de toevoeging van het woord kennelijk.

3. Algemene opmerkingen

3.1. *De strekking van het advies van het Economisch en Sociaal Comité*

3.1.1. Sinds de inwerkingtreding van het Verdrag van Amsterdam adviseert het Comité over de totstandbrenging van de, in dat Verdrag genoemde en voor de Europese georganiseerde samenleving fundamentele, ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid. Het Comité is het enige orgaan binnen het institutionele bestel van de Unie waarin de maatschappelijke organisaties zijn vertegenwoordigd en heeft daarom bij uitstek de mogelijkheid om de mening van de EU-burgers te verwoorden.

3.1.2. Het heeft tijdens zijn zitting van 20 en 21 oktober 1999 een advies goedgekeurd over een „Voorstel voor een richtlijn van de Raad inzake de betekening en de kennisgeving in de lidstaten van gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken in burgerlijke of in handelszaken” (rapporteur: de heer Hernández Bataller)⁽¹⁾. Het schaarde zich daarin achter het Commissievoorstel, maar betreurde dat het niet in de vorm van een

verordening was gegoten (zoals bij onderhavig voorstel wel het geval is) en verzocht met name, voorzieningen te treffen om de burgers voor te lichten. Het Comité is dan ook tevreden dat de Commissie de ontwerprichtlijn tot een ontwerpverordening heeft omgevormd.

3.1.3. Het is zaak dat deze twee ontwerpverordeningen onderling samenhangend zijn want „kennisgeving en betekening” vormen per definitie voorwaarden voor „erkenning en tenuitvoerlegging” van uitspraken. Er dienen dan ook voorlichtings- en opleidingsprogramma's ten behoeve van de betrokken beroepsgroepen en de burgers te komen die eveneens onderling samenhangen en waarin beide regelingen alle aandacht krijgen.

3.2. *De opportuniteit van een EG-regeling*

3.2.1. De vervanging van het Verdrag van Brussel door een verordening die direct werkt in de twaalf lidstaten die zonder beperkingen aan de in het Verdrag genoemde samenwerking op het gebied van justitie en veiligheid deelnemen lijkt een significante stap vooruit, met name omdat de rechtszekerheid wordt verhoogd (één enkele tekst in plaats van veel onderling verschillende soorten overeenkomsten). Bovendien kan het Hof van Justitie voor uniforme toepassing van de verordening in alle lidstaten zorgen.

3.2.2. Het Comité is ermeê ingenomen dat het Verenigd Koninkrijk en Ierland reeds te kennen hebben gegeven tot de regeling toe te willen treden en hoopt dat Denemarken geen gebruik van de „opt out”-mogelijkheid zal maken, zodat de verordening efficiënt en uniform in de hele Gemeenschap kan worden toegepast.

4. Bijzondere opmerkingen

4.1. *De procedures voor de tenuitvoerlegging van rechterlijke uitspraken verbeteren*

4.1.1. Uit de conclusies van de Europese Raad van Tampere (15 en 16 oktober 1999) blijkt duidelijk dat het voorstel slechts moet worden beschouwd als een etappe op weg naar de verwezenlijking van een ware gemeenschappelijke rechtsruimte, waarbinnen burgers en bedrijven met alle nodige rechtszekerheid hun rechten kunnen doen gelden en uitoefenen en zich van hun verplichtingen kunnen kwijten. De Europese Raad verzocht de Commissie dan ook om „minimumnormen vast te stellen om in de gehele Unie een adequaat niveau van rechtsbijstand in geval van grensoverschrijdende rechtszaken te waarborgen, alsmede speciale gemeenschappelijke procedureregelingen voor een vereenvoudigde, versnelde grensoverschrijdende beslechting van geschillen inzake geringe consumenten- en commerciële vorderingen en alimentatievorderingen, en inzake niet-betwiste vorderingen.”

(1) PB C 368 van 20.12.1999, blz. 47.

4.1.2. „Europese conservatoire titel”

4.1.2.1. Hoewel de exequaturprocedure in het ontwerp vereenvoudigd wordt, volstaat het niet om tot een effectieve gerechtelijke ruimte te komen. Is een vonnis eenmaal uitvoerbaar verklaard, dan moeten er namelijk ook nog executieprocedures worden doorlopen. Deze verschillen echter in hoge mate van lidstaat tot lidstaat. Het Comité beseft dat het voor het moment erg moeilijk is om tot uniforme procedures te komen, maar beveelt met name voor conservatoire maatregelen een aantal aanpassingen aan.

4.1.2.2. Zo kan krachtens artikel 44 van het ontwerp „de verzoeker voorlopige of bewarende maatregelen inroepen waarin de wetgeving van de aangezochte lidstaat voorziet, zonder dat daartoe een verklaring van uitvoerbaarheid, bedoeld in artikel 37, vereist is”. Op die manier kan een schuldeiser dus een soort „Europese conservatoire titel” verkrijgen. De bepaling blijft evenwel ontoereikend, want in sommige lidstaten is zelfs in het geval van artikel 44 nog een rechterlijk bevel nodig. Er zou dan ook moeten worden voorgeschreven dat „een nog niet uitvoerbaar verklaarde uitspraak van een rechter van een andere lidstaat volstaat als titel voor bepaalde executieprocedures, zoals het in de meeste lidstaten bestaande conservatoire bankbeslag”.

4.1.3. Behoeft e aan laagdrempelige en snelle procedures

4.1.3.1. In zijn advies over het „Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende bestrijding van betalingsachterstanden bij handelstransacties”⁽¹⁾ onderstreepte het Comité reeds het belang van laagdrempelige gerechtelijke procedures en rechterlijke uitspraken die snel executeerbaar zijn. Zijn voorstellen zijn evenwel helaas niet in het voorstel van de Raad terug te vinden.

4.1.3.2. Het Comité stelt dus voor om dergelijke veelomvattende voorstellen te bestuderen. Deze bestrijken namelijk zowel vereenvoudiging en versnelling van procedures als minimumregels voor rechtsbijstand.

4.1.3.3. Op het vlak van de tenuitvoerlegging dient er een Europese executoriale titel te worden ingevoerd waarop men zich terstond na de uitspraak in de gehele Gemeenschap kan baseren. De Europese Raad van Tampere (oktober 1999) had overigens reeds verzocht om dit idee nader te bestuderen en het Comité kan zich daar volledig in vinden.

4.1.4. „Naar een Europese executoriale titel”

4.1.4.1. Het Comité suggereert dus vaart achter het project van een Europese executoriale titel te zetten, met name met het oog op dringende kwesties als onderhoudsvorderingen,

(loon)betalingsachterstanden, staken van loonbetalingen na faillissement, enz. Het beveelt daarom aan dat de Commissie in een eerste fase de geldigheid van deze Europese executoriale titel (die van rechtswege uitvoerbaar is, d.w.z. zonder dat een exequaturprocedure hoeft te worden doorlopen) voor onbetwiste vorderingen erkent. De Commissie zou, om het idee van een Europese executoriale titel ingang te doen vinden, kunnen voorstellen een „Europese” procedure voor het innen van „Europese” schulden in te voeren met modaliteiten die voor alle lidstaten identiek zijn. Voor de voorwaarden en het verloop van een dergelijke procedure kan het in Duitsland of Frankrijk bestaande gerechtelijk bevel tot betaling model staan. Wordt die procedure EG-wijd ingevoerd, dan zal de exequaturprocedure op termijn overbodig worden omdat iedere lidstaat dezelfde voorwaarden voor de tenuitvoerlegging van rechterlijke uitspraken kent.

4.1.5. „Naar convergentie van rechten”

4.1.5.1. Daarnaast moet er worden gezorgd voor convergentie van rechten op civiel- en handelsrechtelijk gebied in de EU. Dit is op termijn een voorwaarde voor de verwezenlijking van een echte ruimte van vrijheid, rechtvaardigheid en veiligheid.

4.2. Aanpassing van het voorstel aan de elektronische handel

4.2.1. Artikel 15 van het voorstel heeft grote zorgen bij de vertegenwoordigers van het bedrijfsleven gewekt en vormt het vertrekpunt voor een felle discussie. In dit artikel wordt echter slechts het beginsel van artikel 13 van het Verdrag van Brussel overgenomen. Krachtens dit beginsel is in de eerste plaats de rechter van de woonplaats van de consument bevoegd. Krachtens genoemd artikel 13 moet de overeenkomst dan wel in de lidstaat van die woonplaats zijn gesloten naar aanleiding van een specifiek voorstel of een reclameaanbieding. De Commissie speelt in artikel 15 van het ontwerp in op de ontwikkelingen op het gebied van de elektronische handel en stelt een aanbod van goederen of diensten via Internet gelijk aan een voorstel of een reclameaanbieding van een bedrijf dat commerciële of beroepsactiviteit „met enigerlei middelen op die lidstaat, of op meerdere landen met inbegrip van die lidstaat richt”.

4.2.2. Biedt een bedrijf diensten langs elektronische weg aan, dan is het van belang om te weten of het al dan niet de bedoeling had om buiten zijn gebruikelijke geografische markt te opereren. Hoofdkenmerk van Internet is dat via dat net wereldwijd toegang kan worden verkregen. Men kan zich echter voorstellen dat het risico, voor een vreemde rechter te worden gedaagd kleine ondernemingen van het gebruik van Internet weerhoudt. De Unie heeft dus twee taken: aan de ene kant moet er voor een zo goed mogelijke rechtsbescherming van de burgers in verband met de opkomst van de elektronische handel en de daarmee verbonden risico's worden gezorgd

(1) PB C 407 van 28.12.1998.

(in het algemeen dient namelijk vooraf te worden betaald) en aan de andere kant mag het gebruik van deze vorm van verkoopbevordering door het Europese bedrijfsleven, met name het MKB, niet worden geremd. Deze taken zijn in de eerste plaats een zaak van de Europese gerechtelijke ruimte, maar zij hebben ook een bredere internationale dimensie, met name op het gebied van de consumentenbescherming; momenteel zijn de meeste aanbiedingen op het „web” namelijk afkomstig van ondernemingen die in derde landen zijn gevestigd.

4.2.3. Het Comité wenst de betrekkingen tussen de handel en de consumenten ter zake van deze nieuwe distributievorm te verbeteren. Het acht het dus van prioritair belang dat door partijen met ondersteuning van de Europese autoriteiten manieren worden gevonden om het wantrouwen terug te dringen: gedragscodes, elektronische-handelsrechter, bemiddelaars, enz. Dit vormt de beste garantie voor de effectieve opkomst van de elektronische handel en het gebruik ervan door ondernemingen en consumenten. Dit dient overigens op internationaal niveau te worden nagestreefd en het Comité verzoekt de Commissie dan ook om een inventaris op te maken van goede praktijkvoorbeelden die in dit verband op mondiaal niveau bestaan, en de navolging daarvan in Europa te steunen.

4.2.4. In afwachting van het effect van deze maatregelen verdient het aanbeveling om artikel 13 van het Verdrag van Brussel, waarin de rechter van de woonplaats van de consument in principe als bevoegde rechter wordt aangewezen, te blijven toepassen. Ten einde de bescherming van de consument op te voeren stelt het Comité bovendien voor dat dit beginsel moet worden uitgebreid tot gevallen waarin de consument door de contractspartner ertoe werd aangezet om het land van zijn woonplaats te verlaten ten einde de overeenkomst te sluiten. Wat daarentegen de elektronische handel betreft lijkt de in het ontwerp vooropgestelde formule („met enigerlei middelen op die lidstaat... (richt)” onvoldoende duidelijk om een klimaat van vertrouwen tussen partijen te scheppen. Toepassing van de definitie van het huidige artikel 13 van het Verdrag van Brussel (voorstel of reclameaanbieding in de lidstaat) laat de rechter de vrijheid, te oordelen op welke manier de consument kennis van het aanbod heeft gekregen: actief of passief. Met eerbiediging van de consumentenbescherming, moet meer worden gewerkt aan efficiënte methoden voor geschillenbeslechting die op de elektronische handel zijn toegesneden.

4.2.5. Het Comité beveelt zelfregulering aan voor de elektronische handel en denkt daarbij, zonder de toegang tot de rechter aan te tasten, aan automatisch in werking tredende bemiddelingsmechanismen voor kleine transacties waarmee een relatief bescheiden bedrag is gemoeid (bijv. maximaal 2 500 euro). Ook moeten bedrijven de consumenten duidelijk

kunnen maken dat hun markt tot bepaalde landen is beperkt. Zonodig kan bemiddeling via sectorspecifieke regelingen worden gestimuleerd waarbij de toegang tot de rechter als ultimum remedium dient.

4.3. *Verdere verbeteringen van het voorstel*

4.3.1. Het Comité stelt voor om bepaalde concepten overeenkomstig de jurisprudentie van het Hof van Justitie te definiëren teneinde de uitleg van de nieuwe verordening te vergemakkelijken. In verband met bijv. artikel 5, lid 3, denkt het aan de definitie die het Hof van het begrip onrechtmatige daad heeft gegeven. Ook kan de duidelijkheid erbij gebaat zijn wanneer bepaalde artikelen in het licht van de jurisprudentie van het Hof worden aangevuld ter zake van bijv. het concept „overeenkomsten” of het beginsel van „de plaats van de verbintenis die aan de eis ten grondslag ligt” of waar deze, in het geval van derde landen, moet worden nagekomen.

4.4. *Het stimuleren van buitengerechtelijke schikking*

4.4.1. Het Comité hecht veel belang aan de buitengerechtelijke afdoening van geschillen in burgerlijke en handelszaken. Dat kan arbitrage zijn: partijen doen gezamenlijk een beroep op een instantie die geen deel uitmaakt van de rechterlijke macht en deze doet vervolgens een bindende uitspraak. Ook valt te denken aan bemiddeling of schikking: partijen verzoeken een derde om hen te helpen bij het zoeken naar een oplossing voor hun geschil maar besluiten zelf welk gevolg zij aan de (dus niet bindende) uitspraak geven. Gerechtelijke procedures zijn zo traag en duur dat burgers en economische actoren, met name de mkb's, snel worden ontmoedigd om zich met een vordering tot de rechter te wenden. Ook is het wenselijk dat er buitengerechtelijke schikkingsprocedures worden ontwikkeld, waarbij het Comité met name denkt aan bemiddeling in conflicten waarbij particulieren partij zijn. Deze procedures moeten wel eenvoudig, snel en goedkoop zijn.

4.4.2. Overeenkomstig Aanbeveling 98/257/EG van de Commissie „betreffende de principes die van toepassing zijn op de organen die verantwoordelijk zijn voor de buitengerechtelijke beslechting van consumentengeschillen” moet dan ook worden gezorgd voor kwalitatief hoogwaardige dienstverlening en kundige en onafhankelijke bemiddelaars. Daartoe is het met name nuttig om de Europese samenwerking op te voeren met het oog op homogenere regelingen, en de bemiddelaars te scholen in grensoverschrijdende geschillenbeslechting.

4.4.3. Het Comité is ingenomen met het door de Europese Raad van Tampere geuite voornemen om maatregelen ter bevordering van deze procedures in EG-verband te stimuleren. Een initiatiefadvies over dit onderwerp zou daartoe een uitstekende bijdrage vormen. Dat advies zal namelijk het resultaat zijn van intensieve raadpleging van de organisaties van de Europese georganiseerde samenleving, die de procedures voor zelfregulering immers zullen moeten toepassen.

4.5. *Voorlichting van de justitiabelen (punt 29 van de conclusies van Tampere)*

4.5.1. Het Comité wijst evenals in zijn advies over „De betekening en de kennisgeving in de lidstaten van gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken in burgerlijke of in handelszaken” (rapporteur: de heer Hernández Bataller) op het belang van voorlichting van de justitiabelen, waarbij het vooral denkt aan de burgers, hun belangenverenigingen, aan vakverenigin-

gen, kleine en ambachtsbedrijven en vrijeberoepsbeoefenaars en hun verenigingen. Daarbij dient een handleiding („gids”) voor de grensoverschrijdende gebruiker te worden opgesteld en dienen er informatienetwerken te komen (Eures voor grensoverschrijdende werknemers en de Euro-infocentra voor het MKB) om op grote schaal bekendheid te geven aan de nieuwe rechten en plichten die binnen de te verwezenlijken gemeenschappelijke ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid zullen bestaan.

4.5.2. Wat de ontwerpverordening zelf betreft, stelt het Comité voor dat met name ten behoeve van betrokkenen als juristen, verenigingen, consumenten, enz. een informatiebrochure wordt opgesteld waarin tevens, in de vorm van een tabel zoals deze in de toelichting op het ontwerp is opgenomen, een artikelsgewijze vergelijking met het Verdrag van Brussel wordt gemaakt. In de brochure zal tevens aandacht moeten worden geschonken aan de Verordening betreffende „de betekening en de kennisgeving in de lidstaten van gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken in burgerlijke of in handelszaken”.

Brussel, 1 maart 2000.

De voorzitter

van het Economisch en Sociaal Comité

B. RANGONI MACHIAVELLI
